

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 16 päivänä toukokuuta 2019

639/2019

Laki henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan, jollei muualla laissa toisin säädetä, henkilötietojen käsittelyyn Rajavartiolaitokselle laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi, jos:

- 1) käsittely on kokonaan tai osittain automaattista; tai
- 2) henkilötiedot muodostavat tai niiden on tarkoitus muodostaa henkilörekisteri tai sen osa.

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, tässä laissa säädetään myös Rajavartiolaitoksen oikeudesta saada tietoja viranomaisilta sekä yksityisiltä yhteisöiltä ja henkilöiltä.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679, jäljempänä *tietosuojasetus*, sekä tietosuojalainsäädännössä (1050/2018).

Jollei tässä laissa toisin säädetä:

- 1) henkilötietojen käsittelyyn rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi, selvittämiseksi tai syyteharkintaan saattamiseksi sekä yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelemiseksi ja tällaisten uhkien ehkäisemiseksi, kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi sekä sotilasoikeudenhoidossa sovelletaan henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettua lakia (1054/2018), jäljempänä *rikosasioiden tietosuojalaki*;

- 2) oikeuteen saada tieto ja muuhun henkilötietojen luovuttamiseen viranomaisen henkilörekisteristä sovelletaan, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta säädetään.

HE 241/2018
HaVM 40/2018
EV 314/2018

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 (32016R0679); EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680 (32016L0680); EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89
neuvoston direktiivi 2004/82/EY (32004L0082); EUVL L 261, 6.8.2004, s. 24

3 §

Henkilötietojen käsittelyssä noudatettavat periaatteet ja syrjintäkielto

Henkilötietojen käsittelyssä on noudatettava rajavartiolain (578/2005) 2 luvussa säädettyjä suhteellisuusperiaatetta, vähimmän haitan periaatetta, tarkoitussidonnaisuuden periaatetta ja perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen vaatimusta.

Henkilötietojen käsittely ei saa ilman hyväksyttävää perustetta perustua henkilöiden ikään, sukupuoleen, alkuperään, kansalaisuuteen, asuinpaikkaan, kieleen, uskontoon, vakaumukseen, mielipiteeseen, poliittiseen toimintaan, ammattiyhdistystoimintaan, perhe-suhteisiin, terveydentilaan, vammaisuuteen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai muuhun henkilöön liittyvään syyhyn.

4 §

Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittely

Rajavartiolaitos saa käsitellä erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja vain, jos käsittely on käsittelytarkoituksen kannalta välttämätöntä.

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rajaturvallisuuden ylläpitämisellä* niitä kotimaassa ja ulkomailla suoritettavia toimenpiteitä, joilla pyritään estämään valtakunnanrajan ja ulkorajan ylittämisestä annettujen säännösten rikkominen;

2) *rajajärjestyksen ylläpitämisellä* valtakunnanrajaa ja rajanylityspaikkoja koskevien säännösten samoin kuin rajaviranomaisten kansainvälistä yhteistoimintaa koskevien säännösten ja määräysten täytäntöönpanoa ja niiden noudattamisen valvontaa;

3) *Schengenin rajasäännöstöllä* henkilöiden liikkumisesta rajojen yli koskevasta unionin säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/399;

4) *Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjalla* toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1987/2006, toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmän (SIS II) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä tehtyä neuvoston päätöstä 2007/533/YOS sekä ajoneuvojen rekisteröintitodistusten myöntämisestä vastaavien jäsenvaltioiden yksiköiden pääsyn sallimisesta toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmään (SIS II) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1986/2006;

5) *Europol-asetuksella* Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/794.

2 luku

Henkilötietojen käsittely

6 §

Henkilön perustietojen käsittely

Rajavartiolaitos saa käsitellä 7, 8, 10, 12, 13 ja 15 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin seuraavia henkilön perustietoja:

- 1) nimet;
- 2) henkilötunnus;
- 3) sukupuoli;
- 4) syntymäaika ja -paikka;
- 5) kansalaisuus tai kansalaisuudettomuus ja kansallisuus;
- 6) äidinkieli;
- 7) asiointikieli;
- 8) siviilisäätö;
- 9) koti- ja asuinpaikka;
- 10) ammatti ja koulutus;
- 11) asevelvollisuutta ja palvelusta koskevat tiedot;
- 12) yhteystiedot;
- 13) henkilöllisyyden toteamiseksi tarvittavat tiedot asiakirjoista;
- 14) viranomaisen antama asiakasnumero;
- 15) matkustusasiakirjan tiedot sekä muut rajanylittämiseen liittyvät tiedot;
- 16) ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet, kansalaisuus, kansallisuus ja yhteystiedot;
- 17) tieto kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta;
- 18) tieto edunvalvonnasta, konkurssiin asettamisesta tai liiketoimintakieltoon määrittämisestä.

7 §

Henkilötietojen käsittely rajavalvonnassa sekä rajaturvallisuuden ja rajajärjestyksen ylläpitämiseksi

Rajavartiolaitos saa käsitellä henkilötietoja Schengenin rajasäännöstössä säädetyn rajavalvonnan suorittamiseksi, rajaturvallisuuden ja rajajärjestyksen ylläpitämiseksi sekä rajavartiolaitain 27 §:ssä tarkoitetun tutkinnan suorittamiseksi.

Rajavartiolaitos saa käsitellä 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä 6 §:ssä tarkoitettujen henkilön perustietojen lisäksi seuraavia henkilötietoja:

- 1) Rajavartiolaitoksen tehtävään, toimenpiteeseen tai tapahtumaan liittyvät yksilönnit, kuvaukset ja luokitukset;
- 2) Schengenin rajasäännöstön II liitteessä tarkoitettut tiedot;
- 3) rajavartiolaitain 29 §:ssä tarkoitetun teknisen valvonnan tallenteet;
- 4) tietoja henkilöiden ja kulkuneuvojen liikkeistä ja sijainnista rajan läheisyydessä sekä matkustajista ja miehistöstä rajat ylittävässä henkilöliikenteessä;
- 5) tiedot liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määrittämiseksi;
- 6) tiedot rajavartiolaitain tarkoittua rajavyöhykelupaa ja rajanylityslupaa koskevan asian käsittelemiseksi;
- 7) Rajavartiolaitokselle tehdyt rajavyöhykeilmoitukset ja muut ilmoitukset;
- 8) tietoja muiden valtioiden rajavalvontaviranomaisten toiminnasta ja kokoonpanosta sekä rajatilanteesta Suomessa ja Euroopan unionissa;
- 9) tuntoimerkitiedot henkilöllisyyden toteamiseksi mukaan lukien kasvokuva;
- 10) toimenpiteen kohteena olevan henkilön turvallisuuden tai viranomaisen työturvallisuuden turvaamiseksi tiedot henkilön terveydentilasta ja sen seurannasta taikka hänen sairautensa hoidosta, kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta sekä tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta.

8 §

Henkilötietojen käsittely rikosten selvittämiseksi sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi

Rajavartiolaitos saa käsitellä henkilötietoja rikoksen selvittämiseen tai syyteharkintaan saattamiseen liittyvän tehtävän suorittamiseksi sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Edellytyksenä on lisäksi, että 1 momentissa tarkoitetut tiedot liittyvät henkilöihin, jotka ovat:

- 1) rikoksesta tai rikokseen osallisuudesta epäiltyjä;
- 2) alle 15-vuotiaita rikollisesta teosta epäiltyjä;
- 3) esitutkinnan tai Rajavartiolaitoksen toimenpiteen kohteena;
- 4) rikoksen ilmoittajia tai asianomistajina esiintyviä henkilöitä;
- 5) todistajia;
- 6) uhreja;
- 7) muutoin tehtävään liittyvien lisätietojen antajia.

Rajavartiolaitoksen tehtävien suorittamisen yhteydessä saadut tiedot on hävitettävä viipymättä sen jälkeen, kun on käynyt ilmi, ettei tietoa tarvita 1 momentissa tai 16 §:n 1 momentissa tarkoitettuun käsittelytarkoitukseen.

9 §

Rikosten selvittämiseksi sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi käsiteltävien henkilötietojen sisältö

Rajavartiolaitos saa käsitellä 8 §:ssä tarkoitetuista henkilöistä 6 §:ssä tarkoitettujen henkilön perustietojen lisäksi seuraavia henkilötietoja:

- 1) Rajavartiolaitoksen tehtävään, toimenpiteeseen tai tapahtumaan liittyvät yksilöinnit, kuvaukset ja luokitukset;
- 2) tuntomerkkitiedot henkilöllisyyden toteamiseksi mukaan lukien sormen-, käden- ja jalanjäljet, käsiala-, ääni- ja hajunäyte, DNA-tunniste, kasvokuva ja muut biometriset tiedot;
- 3) toimenpiteen kohteena olevan henkilön turvallisuuden tai viranomaisen työturvallisuuden turvaamiseksi tiedot henkilön terveydentilasta ja sen seurannasta taikka hänen sairautensa hoidosta, kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta sekä tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta;
- 4) tunnistetieto syyttäjän tai tuomioistuimen ratkaisusta ja tieto siitä, onko henkilö tuomittu rangaistukseen, jätetty syyttämättä tai rangaistukseen tuomitsematta, onko syyte hylätty taikka jätetty tutkimatta tai sillensä ja tieto ratkaisun lainvoimaisuudesta.

10 §

Henkilötietojen käsittely rikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi

Rajavartiolaitos saa käsitellä henkilötietoja rikosten ennalta estämiseen ja paljastamiseen liittyvän tehtävän suorittamiseksi.

Edellytyksenä on lisäksi, että 1 momentissa tarkoitetut tiedot liittyvät henkilöihin:

- 1) joiden voidaan perustellusti olettaa syyllistyneen tai syyllistyvän rikokseen, josta laissa säädetty ankarin rangaistus on vankeutta;
- 2) jotka ovat yhteydessä 1 kohdassa tarkoitettuun henkilöön tai jotka tavataan tämän seurassa ja yhteydenpidolla tai tapaamisella voidaan toistuvuuden, olosuhteiden tai henkilön käyttäytymisen vuoksi olettaa olevan yhteys rikokseen; tai

3) jotka ovat rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain (108/2018) 21 §:n mukaisen tarkkailun tai Rajavartiolaitoksen muun toimenpiteen kohteena.

Rajavartiolaitos saa käsitellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja myös rikoksen todistajista, uhreista ja asianomistajina esiintyvistä ja rikoksen tai muun havainnon ilmoittajista, jos se on rikoksen ennalta estämiseksi tai paljastamiseksi välttämätöntä.

Rikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi tarpeelliseen rikosanalyysiin liittyvän henkilötietojen käsittelyn aloittamisesta päättää rekisterinpitäjä tai rekisterinpitäjän tähän tehtävään määräämä muu hallintoyksikkö.

Rajavartiolaitos saa lisäksi käsitellä rajavartiomiesten havaitsemia ja Rajavartiolaitokselle ilmoitettuja tietoja sellaisista tapahtumista tai henkilöistä, joiden voidaan olosuhteiden taikka henkilön käyttäytymisen vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rikolliseen toimintaan.

Rajavartiolaitoksen tehtävien suorittamisen yhteydessä saadut tiedot on hävitettävä viipymättä sen jälkeen, kun on käynyt ilmi, ettei tietoa tarvita 1 momentissa tai 16 §:n 1 momentissa tarkoitettuun käsittelytarkoitukseen.

11 §

Rikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi käsiteltävien henkilötietojen sisältö

Rajavartiolaitos saa käsitellä 10 §:ssä tarkoitetuista henkilöistä 6 §:ssä tarkoitettujen henkilön perustietojen lisäksi seuraavia henkilötietoja:

1) Rajavartiolaitoksen tehtävään, toimenpiteeseen tai tapahtumaan liittyvät yksilöinnit, kuvaukset ja luokitukset;

2) henkilön yhteyksiä, elämäntapoja ja taloudellista tilannetta, harrastuksia ja muita kiinnostuksen kohteita koskevat tiedot;

3) tuntomerkkitiedot henkilöllisyyden toteamiseksi mukaan lukien ääninäyte, kasvo-kuva ja muut biometriset tiedot;

4) toimenpiteen kohteena olevan henkilön turvallisuuden tai viranomaisen työturvallisuuden turvaamiseksi tiedot henkilön terveydentilasta ja sen seurannasta taikka hänen sairautensa hoidosta, kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta sekä tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta.

Henkilötietoihin on liitettävä arvio tietojen antajan tai lähteen luotettavuudesta ja tietojen oikeellisuudesta, jos se on mahdollista.

12 §

Tietolähdetietojen käsittely

Rajavartiolaitos saa käsitellä rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain 36 §:ssä tarkoitettua henkilöstä tämän lain 6 §:ssä tarkoitettujen henkilön perustietojen lisäksi seuraavia **henkilötietoja**:

1) tietolähteen käyttöä ja valvontaa koskevat tiedot;

2) tietolähteen antamien tietojen pääasiallinen sisältö.

13 §

Henkilötietojen käsittely sotilasoikeudenhoidossa

Rajavartiolaitos saa käsitellä henkilötietoja rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 31 §:n 3 momentissa tarkoitettuun esitutkintaan ja sotilaskurinpitomenetelyyn (*sotilasoikeudenhoito*) liittyvän tehtävän suorittamiseksi.

Edellytyksenä on lisäksi, että 1 momentissa tarkoitettut tiedot liittyvät esitutkinnan tai pakkokeinon kohteena olevaan tai olleeseen taikka ilmoittajana, todistajana, asianomistajana tai muuna kuultavana esiintyvään henkilöön.

14 §

Sotilasoikeudenhoidossa käsiteltävien henkilötietojen sisältö

Rajavartiolaitos saa käsitellä 13 §:ssä tarkoitetuista henkilöistä 6 §:ssä tarkoitettujen henkilön perustietojen lisäksi seuraavia henkilötietoja:

- 1) Rajavartiolaitoksen tehtävään, toimenpiteeseen tai tapahtumaan liittyvät yksilöinnit, kuvaukset ja luokitukset;
- 2) tuntomerkkítiedot henkilöllisyyden toteamiseksi, mukaan lukien ääninäyte ja kasvokuva;
- 3) toimenpiteen kohteena olevan henkilön turvallisuuden tai viranomaisen työturvallisuuden turvaamiseksi tiedot henkilön terveydentilasta ja sen seurannasta taikka hänen sairautensa hoidosta, kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta sekä tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta;
- 4) ratkaisutiedot kurinpitopäätöksistä sekä syyttäjän ja tuomioistuimen sotilasoikeudenkäyntiasiana käsittelemistä asioista, päätöksen tai tuomion tiedoksiantoa ja muutoksenhaakua koskevat tiedot sekä seuraamuksen täytäntöönpanoa koskevat tiedot;
- 5) sotilaskurinpitomenettelyn valvontaa koskevat tiedot.

15 §

Henkilötietojen käsittely Rajavartiolaitoksen muissa lakisääteisissä tehtävissä

Rajavartiolaitos saa käsitellä henkilötietoja sille säädettyjen valvontatehtävien, tullitehtävien, etsintä-, pelastus- ja ensihoitotehtävien sekä muiden Rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Rajavartiolaitos saa käsitellä 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä 6 §:ssä tarkoitettujen henkilön perustietojen lisäksi seuraavia henkilötietoja:

- 1) Rajavartiolaitoksen tehtävään, toimenpiteeseen tai tapahtumaan liittyvät yksilöinnit, kuvaukset ja luokitukset;
- 2) tietoja meriliikenteestä ja vesikulkuneuvojen sijainnista;
- 3) hallinnollisia seuraamuksia koskevat tiedot;
- 4) toimenpiteen kohteena olevan henkilön turvallisuuden tai viranomaisen työturvallisuuden turvaamiseksi tiedot henkilön terveydentilasta ja sen seurannasta taikka hänen sairautensa hoidosta, kohteen tai henkilön vaarallisuudesta tai arvaamattomuudesta sekä tiedot, jotka kuvaavat tai on tarkoitettu kuvaamaan rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta.

16 §

Henkilötietojen käsittely muuhun kuin niiden alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen

Jollei muualla laissa toisin säädetä, Rajavartiolaitos saa käsitellä 7–11 ja 13–15 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja muuhun kuin niiden alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen:

- 1) rikoksen ennalta estämiseksi tai paljastamiseksi;
- 2) sellaisen rikoksen selvittämiseksi, josta laissa säädetty ankarin rangaistus on vankeutta;
- 3) etsintäkuulutetun tavoittamiseksi;
- 4) syyttömyyttä tukevana selvityksenä;

- 5) hengelle, terveydelle tai vapaudelle aiheutuvan merkittävän vaaran taikka huomattavan ympäristö-, omaisuus- tai varallisuusvahingon estämiseksi;
- 6) kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi;
- 7) Schengenin rajasäännöstössä säädetyn rajavalvonnan suorittamiseksi;
- 8) palveluskelpoisuuden määrittämistä sekä palveluksen suunnittelua ja järjestämistä varten;
- 9) poikkeusolojen tehtäviin sijoittamista tai varautumista varten;
- 10) sotilasarvossa ylentämistä tai palkitsemista varten;
- 11) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista Rajavartiolaitoksen toimenpidettä, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;
- 12) Rajavartiolaitoksen toiminnan suuntaamiseksi.

Rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja saa käsitellä salassapitosäännösten estämättä myös laillisuusvalvonta-, analyysi-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Tietoja saa lisäksi käyttää koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

17 §

Henkilötietojen käsittely muuhun kuin alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen lupaharkinnassa

Jollei muualla laissa toisin säädetä, Rajavartiolaitos saa käsitellä 7–9 ja 13–15 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja muuhun kuin niiden alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen päätetäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

18 §

Rekisterinpitäjä

Tässä laissa tarkoitettujen henkilötietojen rekisterinpitäjä on Rajavartiolaitoksen eskunta.

3 luku

Oikeus tietojen saamiseen

19 §

Tietojen saanti viranomaiselta

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetulta yhteisöltä ja henkilöltä virkatehtävän suorittamiseksi tietoja ja asiakirjoja salassapitovelvollisuuden estämättä, jollei tiedon tai asiakirjan antamista Rajavartiolaitokselle tai tietojen käyttöä todisteena ole laissa kielletty tai rajoitettu.

Päätöksen salassa pidettävien tietojen hankkimisesta tekee pidättämiseen oikeutettu virkamies, jollei tietojen luovuttajan kanssa toisin sovita.

20 §

Tietojen saanti yksityiseltä yhteisöltä ja henkilöltä

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada pidättämiseen oikeutetun virkamiehen pyynnöstä Rajavartiolaitoksen tutkittavan rikoksen ennalta estämiseksi, paljastamiseksi tai selvittämiseksi tietoja yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan yritys-, pankki- tai vakuutuslainsäädännön estämättä. Rajavartiolaitoksella on sama oikeus saada rajavartiolain 27 §:ssä tarkoitettua tutkintaa varten tietoja, jos tärkeä yleinen tai yksityinen etu sitä vaatii.

Rajavartiolaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa pidättämiseen oikeutetun virkamiehen pyynnöstä saada teleyritykseltä ja yhteisötilaajalta yhteystiedot sellaisesta teleosoitteesta, jota ei mainita julkisessa luettelossa, ja teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilölliset tiedot Rajavartiolaitokselle kuuluvan tehtävän suorittamiseksi. Rajavartiolaitoksella on vastaava oikeus saada postitoimintaa harjoittavalta yhteisöltä jakeluosoitetietoja.

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada tietoja lupahallintoa varten yksityiseltä yhteisöltä ja henkilöltä noudattaen, mitä 19 §:ssä säädetään.

21 §

Uhkasakko

Rajavartiolaitos voi velvoittaa antamaan 20 §:ssä tarkoitetut tiedot kohtuullisessa määrässä, jos tiedot ovat tarpeen Rajavartiolaitoksen tutkittavan rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi. Rajavartiolaitos voi asettaa velvoitteen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon asettamispäätöstä on noudatettava sitä koskevasta muutoksenhausta huolimatta. Uhkasakkoa ei kuitenkaan saa asettaa, jos asianosaista on aihetta epäillä rikoksesta ja pyydetty aineisto liittyy rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan. Muilta osin uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

22 §

Tietojen saanti eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista varten salassapitosäännösten estämättä tietoja seuraavasti:

1) merenkulkuviranomaisilta ja alusliikennepalvelun tarjoajalta tietoja meriliikenteestä, sen valvonnasta ja vesikulkuneuvojen sijainnista merivalvonnan tietojärjestelmistä, alusten ilmoittautumisjärjestelmästä, satamaliikenteen tietojärjestelmistä sekä muista alusliikenteen tietojärjestelmistä Rajavartiolaitoksen merellä suoritettavaksi säädettyä valvontatehtävää varten;

2) ilmaliikenne-, kalastus-, merenkulku-, ympäristö- ja pelastusviranomaisilta sekä poliisilta, Tullilta ja Puolustusvoimilta tietoja kulkuneuvoista, liikenteestä, viranomaisten toimintavalmiudesta ja hälyttämisestä rajaturvallisuuden ylläpitämistä, pelastustehtävää sekä merellä tai maarajalla Rajavartiolaitoksen suoritettavaksi säädettyä valvontatehtävää varten;

3) hätäkeskustietojärjestelmästä tietoja henkilön oman turvallisuuden tai Rajavartiolaitoksen virkamiehen työturvallisuuden turvaamiseksi Rajavartiolaitoksen lakisääteisen tehtävän suorittamisen yhteydessä;

4) sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) tarkoitettua sakkorekisteristä rikokseen ja rikosoikeudelliseen seuraamukseen liittyviä tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa, pelastustehtävää, eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettua tehtävää sekä liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun ja öljypäästömaksun määräämistä varten;

5) oikeushallinnon viranomaisilta tieto niiden etsintäkuuluttamista henkilöistä, oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) tarkoitetusta ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuksista ja niiden lainvoimaisuudesta sekä diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäväviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista;

6) ulkoministeriön tietojärjestelmistä tietoja Suomessa lähettäjävaltiota edustavan diplomaatti- tai konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen tai muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista sekä heidän perheenjäsenistään ja yksityisessä palveluksessaan olevista henkilöistä rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä Rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa (301/2004) säädetyn tehtävän suorittamista varten;

7) yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 29 §:ssä tarkoitettu valvonnan tietojärjestelmästä tietoja kalastusvalvontaa, vesiliikenteen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa, pelastustehtävää, eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettua tehtävää sekä liikenteenharjoittajan seurausmaksun määräämistä varten;

8) virka-apua pyytäneeltä viranomaiselta tietoja virka-avun antamiseksi;

9) yhteisöiltä ja yhtymiltä matkustajaa ja kulkuneuvon henkilökuntaa koskevia tietoja poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetussa laissa (687/2009) tarkoitettua yhteistoiminnassa suoritettavaa tehtävää varten; oikeudesta saada tietoja lentoliikenteen matkustajarekisteristä säädetään lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetussa laissa (657/2019).

23 §

Muiden viranomaisten tietojen luovuttaminen Rajavartiolaitokselle suoraikäyttöisesti tallettamalla

Rajavartiolaitos saa antaa oikeuden luovuttaa henkilökisteriinsä tietoja suoraikäyttöisesti tallettamalla:

- 1) oikeushallintoviranomaisille, Rikosseuraamuslaitokselle ja Oikeusrekisterikeskukselle;
- 2) poliisille, Tullille ja Puolustusvoimille;
- 3) ulkoasiainhallinnolle.

24 §

Tiedot ulkorajan ylittävissä kulkuneuvossa olevista henkilöistä

Rajavartiolaitoksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada ja käsitellä yhteisöjen ja yhtymien matkustajia ja kulkuneuvojen henkilökuntaa koskevia tietoja rajavalvonnan suorittamiseksi ja rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi.

Maahan saapuvan ja maasta lähtevän ulkorajan ylittävän ajoneuvon kuljettajan on toimitettava maahantulo- tai maastalähtöpaikan rajatarkastusviranomaiselle tiedot ajoneuvossa olevista henkilöistä. Aluksen tai ilma-aluksen päällikön, junan tai muun liikennevälineen omistajan tai haltijan taikka näiden edustajan on annettava maahantulo- tai maastalähtöpaikan rajatarkastusviranomaiselle matkustaja- ja miehistöluettelo tai muutoin tiedot liikennevälineen henkilökunnasta, matkustajista ja muista liikennevälineessä olevista henkilöistä, jollei tietoja jo ole toimitettu 25 tai 26 §:n perusteella.

Matkustaja- ja miehistöluettelosta tulee käydä ilmi jokaisen siihen merkityn henkilön suku- ja etunimi, syntymäaika, sukupuoli ja kansalaisuus sekä liikennevälineen kansallisuus- ja rekisteritieto sekä saapumis- ja lähtöpaikka.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettut tiedot on toimitettava myös sisärajan ylittävässä liikenteessä, jos rajavalvonta on väliaikaisesti palautettu sisärajoille Schengenin rajasäännösten III osaston 2 luvun ja rajavartiolain 15 §:n mukaisesti.

25 §

Lentoliikenteen matkustajatiedot

Sen lisäksi, mitä 24 §:ssä säädetään, ammattimaisesti henkilöiden kuljetusta ilmaitse harjoittavan luonnollisen henkilön ja oikeushenkilön on toimitettava rajatarkastusviranomaiselle tämän pyynnöstä tässä pykälässä tarkoitettut tiedot matkustajista, jotka tämä kuljettaa viralliselle rajanylityspaikalle, jonka kautta kyseiset henkilöt saapuvat Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueelle tai lähtevät jäsenvaltioiden alueelta (*lentoliikenteen matkustajatiedot*).

Lentoliikenteen matkustajatietoihin on sisällyttävä matkustajan käyttämän matkustusasiakirjan numero ja tyyppi, matkustajan kansalaisuus tai kansalaisuudettomuus, koko nimi, syntymäaika, rajanylityspaikka, jonka kautta matkustaja saapuu Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueelle tai lähtee sieltä, kuljetuksen koodi, kuljetuksen lähtö- ja saapumisaika, asianomaisella kuljetuksella kuljetettujen henkilöiden kokonaismäärä sekä alkuperäinen lähtöpaikka. Tiedot on toimitettava välittömästi lähtöselvityksen päätyttyä. Tiedot on luovutettava sähköisesti tai, jos se ei ole mahdollista, muulla asianmukaisella tavalla.

Tätä pykälää sovelletaan myös sisärajan ylittävässä liikenteessä, jos rajavalvonta on väliaikaisesti palautettu sisärajoille Schengenin rajasäännösten III osaston 2 luvun ja rajavartiolain 15 §:n mukaisesti.

26 §

Matkustajia ja miehistöä koskevat tiedot alus- ja junaliikenteessä

Ammattimaisesti henkilöiden tai tavaroiden kuljetusta vesiteitse tai rautateitse harjoittavan luonnollisen henkilön ja oikeushenkilön on toimitettava rajatarkastusviranomaiselle 24 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettut matkustaja- ja miehistötiedot ennen rajatarkastukseen saapumista.

Junaliikenteessä tiedot on toimitettava viimeistään junan lähdettyä viimeiseltä asemalta, jolta se on ottanut matkustajia. Alusliikenteen tietojen ennakkotoimitusvelvollisuuteen sovelletaan, mitä Schengenin rajasäännöstyössä ja muualla säädetään tai määrätään.

Tätä pykälää sovelletaan myös sisärajan ylittävässä liikenteessä, jos rajavalvonta on väliaikaisesti palautettu sisärajoille Schengenin rajasäännösten III osaston 2 luvun ja rajavartiolain 15 §:n mukaisesti.

27 §

Matkustaja- ja miehistötietojen käsittely

Edellä 24–26 §:ssä tarkoitettuja matkustajia ja miehistöä koskevia tietoja saadaan käsitellä rajatarkastusten helpottamiseksi sekä laittoman maahantulon ja laittoman maahanmuuton torjumiseksi. Lisäksi tietoja saadaan käsitellä Rajavartiolaitokselle, poliisille tai Tullille säädettyssä muussa tehtävässä.

Matkustajia ja miehistöä koskevia tietoja saa 1 momentissa tarkoitettun käsittelyn yhteydessä verrata käsittelyn kannalta tarpeellisiin rekistereihin ja tietokantoihin.

Seuraamukset

Edellä 25 ja 26 §:ssä liikenteenharjoittajalle säädetyn velvollisuuden rikkomisesta määrättävästä seuraamusmaksusta säädetään ulkomaalaislain 179 §:ssä.
Ulkomaalaisrikkomuksesta säädetään ulkomaalaislain 185 §:ssä.

Tietojen toimittaminen Rajavartiolaitokselle

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada tässä luvussa tarkoitettut tiedot maksutta, jollei laissa toisin säädetä. Tiedot on oikeus saada myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona siten kuin käytännön menettelyistä rekisterinpitäjän kanssa sovitaan.

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava henkilötietoja luovuttaneelle rekisterinpitäjälle tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla, tietojoukkona tai suoraikäyttöisen tallettamisen kautta saamiensa henkilötietojen käsittelystä.

Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä

Rajavartiolaitoksen oikeudesta saada tietoja Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä säädetään viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 767/2008.

Rajavartiolaitoksen oikeudesta saada Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä tietoja rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen, Rajavartiolaitoksen tutkittavaksi kuuluvien rikosten ennalta ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi säädetään jäsenvaltioiden nimeämien viranomaisten ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi tehdyssä neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS. Tiedot on pyydettävä Rajavartiolaitoksen esikunnan välityksellä.

Kansainvälisessä yhteistyössä saatujen tietojen käsittely

Kolmannelta maalta taikka kansainväliseltä järjestöltä tai virastolta saatujen tietojen käsittelyssä on noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa määrätään salapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta ja luovutetun aineiston palauttamisesta.

Jollei 1 momentista muuta johdu, Rajavartiolaitos saa käsitellä sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on luovutettu noudattaen, mitä 16 §:n 1 momentissa säädetään.

Henkilötietojen luovuttaminen

32 §

Henkilötietojen luovuttaminen toiselle rikosasioiden tietosuojalaissa tarkoitettulle toimivaltaiselle viranomaiselle

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona 7–15 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja poliisille, Tullille, Puolustusvoimille, syyttäjälle, tuomioistuimille, Oikeusrekisterikeskukselle, Rikosseuraamuslaitokselle ja muulle rikosasioiden tietosuojalaissa tarkoitettulle toimivaltaiselle viranomaiselle rikosasioiden tietosuojalain 1 §:ssä tarkoitettua viranomaisen laissa säädettyä tehtävää varten.

33 §

Henkilötietojen muu luovuttaminen viranomaisille

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona 7–15 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja viranomaisen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi, seuraavasti:

- 1) poliisille rajatarkastuksen suorittamista varten, henkilötietojen alkuperäistä käsittelytarkoitusta vastaaviin tarkoituksiin sekä muuhun tarkoitukseen henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (616/2019) 13 §:ssä ja 14 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa;
- 2) Tullille tullivalvontaa, verovalvontaa, rajatarkastuksen suorittamista sekä haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten, henkilötietojen alkuperäistä käsittelytarkoitusta vastaaviin tarkoituksiin sekä muuhun tarkoitukseen henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (650/2019) 15 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa;
- 3) pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten;
- 4) Häätokeskuslaitokselle häätokeskustoiminnasta annetussa laissa (692/2010) säädettyjen tehtävien suorittamiseksi, alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi ja asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään;
- 5) Liikenne- ja viestintävirastolle liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 197 ja 217 §:n mukaisesti tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten;
- 6) Väylävirastolle meriliikenteen ohjausta varten;
- 7) ympäristöviranomaisille aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemistä ja merensuojelun valvontaa koskevia tehtäviä varten;
- 8) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella on säädetty Maahanmuuttoviraston tehtäviksi sekä Maahanmuuttovirastolle säädettyjä valvontatehtäviä varten;
- 9) ulkoministeriölle ja Suomen edustustolle niiden toimivaltaan kuuluvan passia tai muuta matkustusasiakirjaa, viisumia tai työntekijän oleskelulupaa, yrittäjän oleskelulupaa tai muuta oleskelulupaa koskevan asian käsittelemistä varten;
- 10) työ- ja elinkeinoviranomaiselle työntekijän oleskelulupaa tai yrittäjän oleskelulupaa koskevan asian käsittelyä varten;
- 11) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentulon selvittämistä tai sosiaalihuollon tai terveydenhuollon järjestämistä varten;

12) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosottoasioiden täytäntöönpanoa varten;

13) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Rajavartiolaitos saa perustellusta syystä luovuttaa salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona viranomaiselle henkilötietoja, jotka ovat välttämättömiä viranomaisen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi.

34 §

Henkilötietojen luovuttaminen yleisen tietoverkon välityksellä

Rajavartiolaitos saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa yleisen tietoverkon välityksellä yleisön tietoon saattamiseksi ja yleisövihjeiden saamiseksi henkilötietoja, joista on asian kiireellisyyden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, omaisuuden omistajalleen palauttamisen, rajaturvallisuuden ylläpitämisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi tarpeen erityisesti tiedottaa. Henkilötiedot saadaan luovuttaa vain, jos se on olennaisen tärkeää Rajavartiolaitokselle säädetyn tehtävän suorittamiseksi, eikä tietojen luovuttaminen ole vastoin rekisteröidyn oikeutettua etua. Toiselta viranomaiselta saatuja henkilötietoja saa luovuttaa vain tiedot luovuttaneen viranomaisen suostumuksella.

35 §

Henkilötietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltion ja Euroopan talousalueen jäsenvaltion lainvalvontaviranomaiselle

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 7–15 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja toisen Euroopan unionin jäsenvaltion ja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, joka käsittelee henkilötietoja luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/680 1 artiklan 1 kohdassa säädettyyn tarkoitukseen, samoin edellytyksin kuin se saa itse käsitellä kyseisiä henkilötietoja.

Rajavartiolaitos saa lisäksi luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 7–15 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja Eurojustille ja muulle Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla perustetulle toimielimelle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, kyseisten tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot saadaan luovuttaa myös tietojoukkona.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa ja rikosasioiden tietosuojalaissa säädetään, henkilötietojen luovuttamisesta Euroopan unionin jäsenvaltion lainvalvontaviranomaiselle säädetään Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (26/2009).

36 §

Henkilötietojen luovuttaminen Euroopan unionin rajavalvontayhteistyössä

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 7–11 ja 15 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja:

1) toisen Euroopan unionin jäsenvaltion ja Schengenin rajasäännöstöä soveltavan muun valtion rajavalvonnasta vastaavalle viranomaiselle rajavalvonnan suorittamista varten;

2) Euroopan raja- ja merivartiostolle, viraston yhteyshenkilölle sekä viraston koordinoimaan operaatioon tai pilottihankkeeseen Suomessa osallistuvalla jäsenvaltion virkamiehelle noudattaen, mitä Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/399 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 863/2007, neuvoston asetuksen (EY) N:o 2007/2004 ja neuvoston päätöksen 2005/267/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/1624 säädetään;

3) rajavartiolain 15 d §:n 1 momentissa tarkoitettua rajaturvallisuusapua antavalle Euroopan unionin jäsenvaltion virkamiehelle Suomen esittämän avunpyynnön edellyttämien toimenpiteiden suorittamista varten.

Tässä pykälässä tarkoitettut tiedot saadaan luovuttaa myös tietojoukkona.

37 §

Eräät kansainväliset tietojärjestelmät

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä Schengenin tietojärjestelmään tallettaviksi henkilötietoja, jotka ovat tarpeen Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjassa säädettyihin tarkoituksiin. Schengenin tietojärjestelmän säädöspohjassa tarkoitettua lisätietoa on luovutettava keskusrikospoliisin välityksellä. Tiedot saadaan luovuttaa myös tietojoukkona.

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä henkilötietoja Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastolle noudattaen, mitä Europol-asetuksessa ja Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta annetussa laissa (214/2017) säädetään.

38 §

Tietojen muu luovuttaminen ulkomaille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä henkilötietoja noudattaen, mitä rikosasioiden tietosuojalain 7 luvussa säädetään.

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 7–11 ja 15 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja:

1) Suomen ja Neuvostoliiton välisellä valtakunnanrajalla noudatettavasta järjestyksestä ja rajatapahtumain selvittämisjärjestyksestä tehdyssä sopimuksessa (SopS 32/1960) tarkoitettulle viranomaiselle sopimuksessa tarkoitettuja tehtäviä varten;

2) toisen valtion rajavalvonnasta vastaavalle viranomaiselle, jos tiedot ovat välttämättömiä rajavalvonnan suorittamista varten;

3) laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamista koskeissa kansainvälisissä velvoitteissa tai järjestelyissä tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille kyseisissä kansainvälisissä velvoitteissa tai järjestelyissä tarkoitettuja tehtäviä varten.

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ampuma-aseiden, aseosien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia henkilötietoja muun valtion asevalvonnasta vastaavalle viranomaiselle, jos tietojen luovuttaminen on asevalvonnan kannalta välttämätöntä.

Tässä pykälässä tarkoitettut tiedot saadaan luovuttaa myös tietojoukkona.

Tietojen luovuttamista koskeva menettely

Rekisterinpitäjä tai rekisterinpitäjän tähän tehtävään määräämä hallintoyksikkö päättää tässä laissa tarkoitettujen henkilötietojen luovuttamisesta, jos luovuttaminen tapahtuu teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tai jos kysymys on muiden kuin yksittäisten tietojen luovuttamisesta ulkomaille.

Luovuttamisesta päätettäessä on rekisteröidyn tietosuojan ja tietoturvan varmistamiseksi otettava huomioon luovutettavien tietojen laatu. Ennen henkilötietojen luovuttamista teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona niiden vastaanottajan on esitettävä rekisterinpitäjälle luotettava selvitys tietojen asianmukaisesta suojaamisesta.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

5 luku

Henkilötietojen poistaminen ja arkistointi*Rajavalvonnassa sekä rajaturvallisuuden ja rajajärjestyksen ylläpitämiseksi käsiteltävien henkilötietojen poistaminen*

Rajavalvonnassa sekä rajaturvallisuuden ja rajajärjestyksen ylläpitämiseksi käsiteltävät henkilötiedot poistetaan viimeistään viiden vuoden kuluttua viimeisimmän tiedon merkitsemisestä.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen poistetaan:

- 1) lupatiedot kymmenen vuoden kuluttua luvan voimassaolon päättymisestä;
- 2) ilmoitustiedot kymmenen vuoden kuluttua tiedon rekisteriin merkitsemisestä;
- 3) rajavartiolaitain 29 §:ssä tarkoitetun teknisen valvonnan tallenteet viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tallenteen syntymisestä;
- 4) liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määräämistä koskevat tiedot kymmenen vuoden kuluttua rekisteriin merkitsemisestä;
- 5) maahantulokieltoa koskevat tiedot kolmen vuoden kuluttua kiellon peruuttamisesta tai päättymisestä;
- 6) 7 §:n 2 momentin 8 kohdassa tarkoitetut tiedot 25 vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä;
- 7) 7 §:n 2 momentin 10 kohdassa tarkoitetut tiedot viimeistään yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan kuitenkin säilyttää edelleen, jos ne ovat tarpeen tutkinnallisen, valvonnallisen tai muun perustellun syyn vuoksi taikka rekisteröidyn, muun asianosaisen tai Rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Henkilötietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuutta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein.

Lentoliikenteen matkustajatietojen poistaminen

Edellä 25 §:ssä tarkoitetut lentoliikenteen matkustajatiedot poistetaan viimeistään 24 tunnin kuluttua niiden toimittamisesta rajatarkastusviranomaiselle matkustajien saa-

vuttua maahan tai lähdettyä maasta, jollei tietoja tarvita Rajavartiolaitoksen, poliisin tai Tullin muussa lakisääteisessä tehtävässä. Lentoliikenteen matkustajatiетоjen käsittelyyn 24 tunnin jälkeen sovelletaan lisäksi, mitä lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetussa laissa säädetään.

Jollei muuta säädetä, 25 §:ssä tarkoitettujen lentoliikenteen matkustajatiетоjen luovuttajan on hävitettävä hankkimansa ja rajatarkastusviranomaisille toimittamansa henkilötiedot viimeistään 24 tunnin kuluttua kuljetuksessa käytetyn liikennevälineen saapumisesta määränpäähensä.

42 §

Rikosasiaan liittyvien henkilötietojen poistaminen

Syyttäjälle ratkaistavaksi siirretyn rikosasian tiedot poistetaan:

1) viiden vuoden kuluttua rikosasian siirtämisestä syyttäjälle, jos rikosasian törkeimmästä epäilystä rikoksesta voi seurata sakkoa tai enintään vuoden vankeusrangaistus;

2) kymmenen vuoden kuluttua rikosasian siirtämisestä syyttäjälle, jos rikosasian törkeimmästä epäilystä rikoksesta voi seurata yli vuoden ja enintään viiden vuoden vankeusrangaistus;

3) kahdenkymmenen vuoden kuluttua rikosasian siirtämisestä syyttäjälle, jos rikosasian törkeimmästä epäilystä rikoksesta voi seurata yli viisi vuotta vankeutta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut tiedot poistetaan kuitenkin aikaisintaan vuoden kuluttua rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitettujen rikosasian tiedot poistetaan yhden vuoden kuluttua viimeisimmän epäillyn rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta, aikaisintaan kuitenkin viiden vuoden kuluttua rikosasian kirjaamisesta.

Henkilöllisyyden toteamiseksi käsiteltävät tuntomerkkitiedot poistetaan viimeistään kymmenen vuoden kuluttua viimeisen rikoksesta epäiltyä henkilöä koskevan merkinnän tekemisestä. Tiedot poistetaan kuitenkin viimeistään kymmenen vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta, jos törkeimmästä rekisteröintiperusteena käytetystä rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vähintään vuosi vankeutta.

Rikoksen tekohetkellä alle 15-vuotiaan tuntomerkkitiedot poistetaan kuitenkin viimeistään viiden vuoden kuluttua viimeisen rikoksesta epäiltyä henkilöä koskevan merkinnän tekemisestä, jollei jokin merkinnöistä koske rikosta, josta on seuraamukseksi säädetty ainoastaan vankeutta.

Edellä 4 ja 5 momentissa tarkoitettut tiedot poistetaan viimeistään vuoden kuluttua merkinnän tekemisestä, jos tutkinnassa on selvinnyt, ettei rikosta ole tehty tai henkilöä ei enää ole syytä epäillä rikoksesta.

Edellä 1–5 momentissa tarkoitettut rikosasiaan liittyvät henkilötiedot saadaan kuitenkin säilyttää edelleen, jos ne ovat tarpeen tutkinnallisen, valvonnallisen tai muun perustellun syyn vuoksi taikka rekisteröidyn, muun asianosaisen tai Rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Henkilötietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuutta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein.

43 §

Rikosten selvittämisessä käsiteltävien muiden henkilötietojen sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi käsiteltävien henkilötietojen poistaminen

Rikosten selvittämisessä käsiteltävät muut henkilötiedot kuin 42 §:ssä tarkoitettut tiedot sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi käsiteltävät henkilötiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tai asian kirjaamisesta, jolleivät ne liity tutkitavaan rikosasiaan.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen poistetaan:

1) henkilöiden tavoittamiseksi, valvomiseksi, tarkkailemiseksi tai suojaamiseksi käsiteltävät etsintäkuulutusta tai matkustuskieltoa koskevat tiedot kolmen vuoden kuluttua kuulutuksen tai kiellon peruuttamisesta tai päättymisestä;

2) 9 §:n 3 kohdassa tarkoitetut tiedot viimeistään yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut henkilötiedot saadaan kuitenkin säilyttää edelleen, jos ne ovat tarpeen tutkinnallisen, valvonnallisen tai muun perustellun syyn vuoksi taikka rekisteröidyn, muun asianosaisen tai Rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Henkilötietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuutta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein.

44 §

Rikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi käsiteltävien henkilötietojen poistaminen

Rikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi käsiteltävät henkilötiedot poistetaan viimeistään kymmenen vuoden kuluttua viimeisen rikosta, rikollista toimintaa tai tehtävää koskevan tiedon merkitsemisestä. Edellä 10 §:n 5 momentissa tarkoitetut tiedot poistetaan kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluttua merkinnän tekemisestä ja 11 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetut tiedot viimeistään yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut henkilötiedot saadaan kuitenkin säilyttää edelleen, jos ne ovat tarpeen tutkinnallisen, valvonnallisen tai muun perustellun syyn vuoksi taikka rekisteröidyn, muun asianosaisen tai Rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Henkilötietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuutta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein.

45 §

Tietolähdetietojen poistaminen

Tietolähdetiedot poistetaan viimeistään kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä.

46 §

Sotilasoikeudenhoidossa käsiteltävien henkilötietojen poistaminen

Sotilasoikeudenhoidossa käsiteltävistä henkilötiedoista poistetaan tieto:

1) muistutuksesta, ylimääräisestä palveluksesta ja enintään kymmenen vuorokauden poistumiskiellosta kolmen vuoden kuluttua kurinpitorangeistuksen tuomitsemisesta tai määräämisestä, jollei asianomaista tänä aikana ole tuomioistuimen päätöksellä tai kurinpitomenettelyssä rangaistu;

2) varoituksesta, yli kymmenen vuorokauden poistumiskiellosta, kurinpitosaakosta ja arestista viiden vuoden kuluttua kurinpitorangeistuksen tuomitsemisesta tai määräämisestä, jollei asianomaista tänä aikana ole tuomioistuimen päätöksellä tai kurinpitomenettelyssä rangaistu.

Tieto tuomioistuimen sotilasoikeudenkäyntimenettelyssä määräämästä rangaistuksesta poistetaan noudattaen rikosrekisterilain (770/1993) 10 §:ää ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 52 §:ää.

Jos henkilöä on rangaistu tuomioistuimen päätöksellä tai kurinpitomenettelyssä useammin kuin kerran, tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua viimeisestä kurinpitorangeistuksesta.

Esitutkintaa koskevat sotilasoikeudenhoidossa käsiteltävät henkilötiedot poistetaan viimeistään:

1) vuoden kuluttua rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta, jos rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika on yli kymmenen vuotta;

2) vuoden kuluttua siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän tekemästä päätöksestä jättää ryhtymättä toimenpiteisiin rikokseen syyllisen saattamiseksi syytteeseen taikka syyttäjän tekemästä päätöksestä, jonka mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta;

3) vuoden kuluttua siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän päätöksestä, että rikos on vanhentunut;

4) vuoden kuluttua siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon, että syyte on lainvoimaisesti hylätty tai nostettu syyte syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi hylätty;

5) vuoden kuluttua rikoksesta epäillyn kuolemasta;

6) kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä.

Edellä 14 §:n 3 kohdassa tarkoitettujen sotilasoikeushoidossa käsiteltävät tiedot poistetaan viimeistään yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta.

47 §

Muiden henkilötietojen poistaminen

Edellä 15 §:ssä tarkoitettujen henkilötiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua tietojen rekisteriin merkitsemisestä, jollei ole erityistä syytä henkilötietojen edelleen säilyttämiseen tutkinnallisen, valvonnallisen tai muun perustellun syyn vuoksi taikka rekisteröidyn, muun asianosaisen tai Rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Henkilötietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuutta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen poistetaan:

1) säilöön otettujen ulkomaalaisten tiedot viiden vuoden kuluttua henkilöä koskevan viimeisen tiedon merkitsemisestä;

2) liiketoimintakieltoa koskevat tiedot viiden vuoden kuluttua liiketoimintakiellon päättymisestä;

3) 15 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen tiedot viimeistään yhden vuoden kuluttua rekisteröidyn kuolemasta.

48 §

Virheelliseksi todettu tieto

Sen estämättä, mitä tietosuojasetuksessa ja rikosasioiden tietosuojalaissa säädetään rekisterissä olevan virheellisen tiedon korjaamisesta, virheelliseksi todettu tieto saadaan säilyttää korjatun tiedon yhteydessä, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai Rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saadaan käyttää vain mainitussa tarkoituksessa.

Virheelliseksi todettu tieto, jota 1 momentin nojalla säilytetään, on poistettava heti, kun tiedon säilyttäminen oikeuksien turvaamiseksi ei enää ole tarpeen.

49 §

Tietojen arkistointi

Arkistotoimen tehtävistä ja arkistoon siirrettävistä asiakirjoista säädetään erikseen.

Rekisteröidyn oikeudet

50 §

Rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttaminen

Tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa tarkoitetun rekisteröidyn tietoon pääsyn ja rikosasioiden tietosuojalain 23 §:ssä tarkoitetun rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamiseksi rekisterinpitäjä tai sen määräämä muu viranomainen antaa tiedot tarkastamista varten.

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai 1 momentissa tarkoitetulle muulle viranomaiselle ja todistettava henkilöllisyytensä. Pyyntö voidaan esittää myös käyttämällä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetussa laissa (617/2009) tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista, jos tällainen palvelu on käytössä.

51 §

Tarkastusoikeuden rajoitukset

Rikosasioiden tietosuojalain 23 §:ssä säädetystä poiketen ja mainitun lain 28 §:ssä säädetyn lisäksi rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta:

- 1) 12 §:ssä tarkoitettuihin henkilötietoihin;
- 2) 8–11 §:ssä tarkoitettuihin henkilötietoihin sisältyviin Rajavartiolaitoksen taktisia ja teknisiä menetelmiä koskeviin tietoihin, havainto- tai tietolähdetietoihin tai tekniseen tutkintaan käytettäviin tietoihin.

Rekisteröidyn oikeuksien käyttämisestä tietosuojavaikuttetun välityksellä säädetään rikosasioiden tietosuojalain 29 §:ssä. Oikeuksien käyttämisestä koskeva pyyntö on esitettävä tietosuojavaikuttetulle, rekisterinpitäjälle tai tämän lain 50 §:n 1 momentissa tarkoitetulle muulle viranomaiselle mainitun pykälän 2 momentissa säädetyllä tavalla. Rekisterinpitäjälle tai muulle viranomaiselle esitetty pyyntö on toimitettava viipymättä tietosuojavaikuttetulle.

52 §

Rekisteröidyn oikeus käsittelyn rajoittamiseen

Tietosuoja-asetuksen 18 artiklaa rekisteröidyn oikeudesta käsittelyn rajoittamiseen ei sovelleta tässä laissa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn.

Erinäiset säännökset

53 §

Henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuva sähköinen tunniste

Rajavartiolaitoksella on oikeus ottaa vastaan henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuva matkustusasiakirjaan liitetty sähköinen tunniste henkilön tunnistamista ja asiakirjan aitouden varmistamista varten, jollei muuta säädetä.

Rajavartiolaitoksella on oikeus verrata asiakirjassa olevaa tunnistetta henkilöön. Sähköistä tunnistetta ei saa tallettaa, jollei muuta säädetä.

639/2019

54 §

Rangaistussäännös

Rangaistus tietosuojarikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 38 luvun 9 §:ssä.

55 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2019.

Tällä lailla kumotaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annettu laki (579/2005).

Tässä laissa tarkoitettujen henkilötietojen poistamiseen saadaan soveltaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä neljän vuoden ajan tämän lain voimaantuloa. Edellä mainittuna aikana tämän lain 8 ja 9 §:ssä tarkoitettujen henkilötietojen poistamiseen sovelletaan kuitenkin, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 61 §:n 3 momentissa säädetään mainitun lain 5 ja 6 §:ssä tarkoitettujen henkilötietojen poistamisesta.

Helsingissä 10 päivänä toukokuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sisäministeri Kai Mykkänen